

[Aksel Larsen.]

cisco-konferencen om en definition blev opgivet. Man må imidlertid mene, at der må være grænser for fortolkningsmorskaben.

Om Vandenberg-resolutionen — som har været nævnt her i debatten, og som i det amerikanske udenrigsministeriums erklæring udtrykkelig er anført som grundlag for Atlanterhavspagten — er det hævdede,

„at denne lagde det formelle grundlag til den politiske og militære organisering af hele verden udenfor Sovjet“.

Dette kan udenrigsministeren læse i tidskriftet „Fremtiden“ for juni 1948. Man kan naturligvis hævde, at „Fremtiden“ har fået resolutionen helt galt i halsen, men når Atlanterhavspagten skal omfatte foreløbig USA, Canada, England, Frankrig, Holland, Belgien, Luxembourg, Norge, Danmark, Italien — som pludselig bliver en Atlanterhavsmagt —, Portugal, Spanien, og eventuelt også Australien, så må man dog erkende, at det ikke er synderlig regionalt.

Det hedder imidlertid, som sagt, udtrykkelig i artikel 52, at det drejer sig om fredelig bilæggelse af lokale tvistigheder. Men Atlanterhavspagten tilsigter jo aldeles ikke bilæggelse af lokale tvistigheder mellem dem, der er deltagere i pagten, men noget helt andet. Den kan derfor ikke bringes i overensstemmelse med De Forenede Nationers pagts artikel 52.

I artikel 53 i De Forenede Nationers pagt står der:

„1. Sikkerhedsrådet skal, hvor det er hensigtsmæssigt, benytte sådanne regionale aftaler eller institutioner til tvangsforanstaltninger under dets myndighed. Dog skal ingen tvangsforanstaltning iværksættes i medfør af regionale aftaler eller af regionale institutioner uden sikkerhedsrådets bemyndigelse med undtagelse af foranstaltninger mod nogen fjendtlig stat, som defineret i nærværende artikels pkt. 2, hvortil der haves hjemmel ved anvendelse af artikel 107 eller i regionale aftaler, rettet imod genoptagelse af angrebspolitik fra en sådan stats side...“

2. Udtrykket „fjendtlig stat“ som anvendt i nærværende artikels pkt. 1 kommer til anvendelse på enhver stat, som under den anden verdenskrig har været fjende af nogen stat, der har underskrevet nærværende pagt.“

Altså, det er klart fastslået i De Forenede Nationers pagt, at militære aktioner kun kan iværksættes med sikkerhedsrådets bemyndigelse, og at der kun er en undtagelse fra denne regel, nemlig foranstaltninger mod en tidligere fjendtlig stat, f. eks. Tyskland;

Italien og Japan. Uanset hvad man siger i Atlanterhavspagten om, at man bygger på De Forenede Nationers grundsætninger, er det en kendsgerning, at den i hele sin formulering og med hensyn til de stater, der slutter sig til den, er direkte stridende mod bestemmelserne i De Forenede Nationers pagt om regionale aftaler.

Man har i debatten her anført De Forenede Nationers generalsekretær Tryggve Lie som et vidne for, at det ville være rigtigt at lave denne påståede regionale Atlanterhavspagt. Jeg beklager meget, men det citat, der blev nævnt — jeg tror, det var af det ærede medlem hr. Bomholt —, duer ikke, det har ingen forbindelse med Atlanterhavspagten. Det var noget, Tryggve Lie sagde, før han kunne kende noget til Atlanterhavspagten. Men han har senere sagt noget, som mig bekendt kun har været offentliggjort i sin ordlyd i et eneste dagblad i Danmark, nemlig „Land og Folk“ — alle andre nar ment, de skulle fortie det. Han erklærede den 15. marts 1949 på Maines universitetet,

„at dersom fjendtligheden mellem den østlige og den vestlige gruppe af nationer fortsatte, ville den føre til krig, og en sådan krig ville betyde civilisationens endeligt. FN kunne ikke ved sin blotte eksistens fjerne disse uoverensstemmelser på fredelig måde, det var umuligt at overvurdere den samlede magt af den tillid og tro, som menneskeheden havde bragt FN i møde. Ingen burde begå den fejl at undervurdere dette. Jeg vil hellere have dette“

— erklærede Tryggve Lie —

„end alle jordens hære og flåder og deres hemmelige våben.“

Ja, det er således, Reuters Bureau gengiver Tryggve Lies udtalelser, og når man tager hensyn til hans officielle stilling, må man erkende, at han vel ikke kunne udtale sig skarpere, men man kan ikke tage fejl af, hvad han mente.

Tryggve Lie har siden været spurgt om sin mening om Atlanterhavspagten, og han har ifølge et officielt telegram, som „Land og Folk“ bragte den 19. marts 1949, men som omtrent hele den øvrige dagspresse undertrykte, udtalt sig om den. Ifølge Associated Press blev Tryggve Lie tydeligt ophidset og erklærede, at FN ikke havde nogen militærmagt at støtte sig til, men dens moralske styrke havde ofte ført til løsning af stridsspørgsmål.

„Vi har i adskillige vanskelige situationer standset krig på den ene eller den anden måde“